

MUHASEBE VE FİNANS İNCELEMELERİ DERGİSİ

Dergi Anasayfası: www.dergipark.gov.tr/mufider

TÜRKİYE’DEKİ MEVDUAT BANKALARININ CAMELS ANALİZİ İLE FİNANSAL PERFORMANS ÖLÇÜMÜ¹

FINANCIAL PERFORMANCE EVALUATION OF DEPOSIT BANKS IN TURKEY WITH CAMELS ANALYSIS

Süleyman Serdar KARACA^{a*}, Necati ALTEMUR^b, Mustafa ÇEVİK^c

^{a*} Sorumlu Yazar, Doç. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, suleymanserdar.karaca@gop.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5424-5359

^b Öğr. Gör., Giresun Üniversitesi, Şebinkarahisar MYO, İşletme Yönetimi Bölümü, n.altemur@gmail.com, ORCID: 0000-0002-5325-1167

^c Doktora Öğrencisi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, SBE, Muhasebe ve Finansman ABD, m.emrecevik@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8735-5773

MAKALE BİLGİLERİ

Makale Tarihi:

Gönderilme Tarihi

11.12.2018

Düzenleme 22.01.2019

Kabul Tarihi 09.09.2019

Anahtar Kelimeler:

Bankacılık, CAMELS

Derecelendirme Yaklaşımı,

Finansal Performans Analizi

Jel Kodları: : G20, G23, G29

ÖZET

Finans sektörü ile reel sektör arasında en önemli aracı konumunda olan bankacılık sektörü birçok araştırmaya konu olmuş ve çeşitli yöntemler yardımıyla finansal performansı belirlenmeye çalışılmıştır. Bankacılık sektörünün performansının belirlenmesinde kullanılan yöntemlerden biri de CAMELS derecelendirme sistemidir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de faaliyet gösteren yerli ve yabancı sermayeli banka ayırımına göre CAMELS yaklaşımı ile finansal performans karşılaştırması yapmaktır. Araştırma sonucunda çıkan bulgulara göre; analizin genelinde yerli sermayeli mevduat bankaları 2010 - 2017 döneminde yabancı sermayeli mevduat bankalarına göre daha iyi performans göstermiştir. 2016 ve 2017 yıllarında ise her iki grup için oranlar en iyi not olan I seviyesindedir. 2011, 2016 ve 2017 yılları iki grup için en iyi not olan “Güçlü Performans” notudur.

ARAŞTIRMA MAKALESİ

BENZERLİK/ PLAGIARISM

İthenticate : % 10

ARTICLE INFO

Article history:

Received 11.12.2018

Revised 22.01.2019

Accepted 09.09.2019

Keywords: Banking,

CAMELS Rating Approach,

Financial Performing

Analysis

Jel Codes: : G20, G23, G29

ABSTRACT

The banking sector, which is the most important intermediary between the financial sector and the real sector, has been subject to many researches and tried to determine its financial performance through various methods. One of the methods used to determine the performance of the banking sector is the CAMELS rating system. The purpose of this study is to compare the CAMELS approach with the financial performance of the bank with domestic and foreign capital in Turkey. According to the results of the survey, domestic capital deposit banks performed better in the period 2010 - 2017 than foreign capital deposits banks throughout the analysis. In 2016 and 2017, the ratios for both groups are at the I level, which is the best grade. 2011, 2016 and 2017 are the "Strong Performance" note, which is the best rating for the two groups.

¹ Bu çalışma Mersin’de düzenlenen 22. Finans Sempozyumundaki sunulan bildirinin genişletilmiş halidir.

1. GİRİŞ

Bir ekonominin finansal ortamı genellikle beş bileşenden oluşmaktadır; para, finansal araçlar, finansal kurumlar, kurallar ve düzenlemeler ile finansal piyasalar. Çeşitli finansal kurumlar arasında bankalar en temel bileşendir. Bununla birlikte finansal sistemlerin önemli bir parçası olan bankacılık sistemi, ülkelerin ekonomik kalkınmasında kilit rol oynamaktadır. Finansal sistemin ekonomik büyümedeki rolü vurgulanmakla birlikte ekonomik büyüme ile finansal sistem gelişimi arasında güçlü bir ilişki bulunmaktadır (Majumder ve Rahman, 2016: 234).

Küreselleşen dünyada faaliyetlerine devam etmek isteyen kurumlara ait en önemli kıstaslardan biri, performanslarını devamlı suretle ölçümlenmeleri ve elde edilen verileri tarafsız olarak değerlendirmeleridir. Bu şekilde işletmeler sektörlerinde buldukları konumlarını görebilmekte ve gereken önlemleri alabilmektedir. Yaşanılan yüzyılda giderek artan rekabet çevresi nedeniyle bankaların performansının değerlendirilmesi de kaçınılmaz mümkün olmayan bir ön tedbir durumundadır (Ecer, 2015: 172).

Türkiye’de bankacılık sektörüne dair gündemde kalmaya devam eden konulardan biri de sektöre olan yabancı sermaye ilgisidir. Bankacılık sektörüne yabancı sermaye ilgisi gelişmekte olan ülkelerde yoğun şekilde yaşanmıştır. Bankacılık sektöründe yabancı payının özellikle 1990’dan sonra hızlı şekilde artmasının başta gelen nedenleri arasında bu ülkelerin getirdiği serbestleşme politikalarının sağladığı kolaylıklar, teknolojik gelişmeler ve bankacılık krizleri yer almaktadır. Türk bankacılık sektörüne yabancı sermaye ilgisinin artmasında ki en önemli etkenler ise makroekonomik dengelerde sağlanan istikrar ile doğru orantılı olarak yükselişe geçen ekonomik durumun yanı sıra AB’ye üyelik yolunda yapılan çalışmalardır (Sakarya, 2010: 8).

Literatürde bankacılık sektöründe yapılan karşılaştırmalı performans ölçümleri genellikle iki ayrım tarafında toplanmaktadır; yerli sermayeli ve yabancı sermayeli bankalar ile kamu sermayeli ve özel sermayeli bankalar. Bu bağlamda çalışmamızda “CAMELS” analizi ile bankacılık sektörüne ilişkin performans ölçümü, yerli ve yabancı sermaye ayrımı esasında derecelendirme şeklinde yapılmıştır.

2. LİTERATÜR İNCELEMESİ

Finans sektörü ile reel sektör arasında en önemli aracı konumunda olan bankacılık sektörü birçok araştırmaya konu olmuş ve çeşitli yöntemler yardımıyla finansal performansı belirlenmeye çalışılmıştır. Bankacılık sektörünün performansının belirlenmesinde kullanılan yöntemlerden biri de CAMELS derecelendirme sistemidir. CAMELS derecelendirme sistemi ile ilgili olarak yerli ve yabancı yazında yer alan bazı çalışmalar kronolojik olarak özetlenmiştir.

Kaya (2001) özel sermayeli ticari bankalar, yabancı sermayeli ticari bankalar ve TMSF bankaları olmak üzere toplam 45 bankanın 1997 - 2000 dönemi için CAMELS derecelendirmesinde kullanılan oranları ve referans değerlerini hesaplamıştır. Söz konusu referans değerleri bankaların seçilen göstergelere göre durumlarını karşılaştırma amacıyla hesaplanmıştır. Araştırma bulgularında; sermaye yeterliliği, aktif kalitesi, yönetim kalitesi, kazançlar karlılık durumu, likidite durumu ve piyasa riskine duyarlılık kriterlerinde 1997 yılından 2000 yılına değin durumun kötüleştiği ortaya çıkmıştır. İMKB’deki yerli ve yabancı sermayeli bankaları inceleyen **Sakarya (2010)**, CAMELS yaklaşımına göre öneriler getirmiştir. Araştırma bulgularında; sermaye yeterliliği bileşeninde yabancı bankaların daha iyi durumda olduğu, varlık kalitesi bileşeni yerli yabancı bankalarda paralel seyretmekle birlikte yabancı bankaların durumunun daha iyi olduğu, yönetim kalitesi bileşeninde paralel bir gelişme olduğu, karlılık bileşeninde yerli sermayeli bankaların genel olarak daha iyi olduğu, likidite bileşeninde durumun yerli bankalar lehine olduğu ve yabancı bankaların yerli bankalara göre daha piyasa riskine daha duyarlı olduğu sonucuna varılmıştır. **Kandemir ve Demirel Arıcı (2013)** çalışmalarında Türkiye’de faaliyet gösteren mevduat bankalarını kamu sermayeli, özel sermayeli ve Türkiye’de kurulmuş yabancı sermayeli bankalar olmak üzere 25 banka 2001 – 2010 dönemi için 3 ayrı sınıfta incelemişlerdir. Araştırma bulguları toplam bileşenler formatında incelenmiş ve sonuçta kamu sermayeli bankaların 2003 ve 2008 yılları hariç sektör ortalamasının üzerinde performans gösterdiği bulunmuştur. Özel sermayeli bankalar ise 2002 ve 2010 yılları hariç sektör ortalamasının altında performans göstermiştir. Yabancı sermayeli bankalar ise 2001, 2009 ve 2010 yıllarında sektör

performansının gerisinde kalmıştır. BİST'e kote mevduat bankalarını finansal krizlerin etkileri çerçevesinde CAMELS derecelendirme sistemi ile araştıran **Aytekın ve Sakarya (2013)**, 2001 ve 2008 krizleri öncesi ve sonrası dönemde araştırma konusu olan bankalar arasında anlamlı bir istatistiki farklılığın olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. **Mohiuddin (2014)** Bangladeş bankacılık sektörünü temsil eden 2 büyük ulusal ticari bankaya (Sonalı Bank Limited-SBL, AB Bank Limited-ABBL) CAMEL analizinin 5 farklı bileşenini, (aktif kalitesi, karlılık, yönetim kalitesi, sermaye yeterliliği ve likidite) 2009 – 2015 dönemi için uygulamıştır. Araştırma sonucunda ki genel sıralamada ABBL, SBL'nin önünde yer almıştır. Fas'ta faaliyet gösteren 6 büyük bankanın 2001-2011 dönemine ait CAMEL bileşenlerini araştıran **Ferrouhi (2014)**, araştırmaya konu olan bankaları her bir bileşim için sıralamıştır. Sonuçta bankaların bileşimlerden aldığı derecelerden ortalama puanlarını hesaplayıp 1-5 arası sıralamaya tabi tutmuştur. **Gupta (2014)** Hindistan'da faaliyet gösteren 26 ticari bankanın 2009-2013 dönemine ait verileri ile CAMEL yaklaşımına göre değerlendirme yapmıştır. Araştırmada her bir bileşen için en üstte ve en altta yer alan 5 banka belirlenmiştir. Bileşimlerden gelen dereceler ile ortalama performans için ilk beş ve son beş bankanın sıralaması belirlenmiştir. İran'da faaliyet gösteren 16 ticari bankanın 2009 – 2014 yıllarına ait verilerini CAMELS yaklaşımına göre araştıran **Rostami (2015)**, belirlediği bir bankayı her bir bileşen için ayrı ayrı sektör ortalamaları ile karşılaştırmıştır. **Majumder ve Rahman (2016)** Bangladeş'te faaliyet gösteren 15 ticari bankanın CAMEL metoduna göre verilerini 2009 – 2013 dönemi için incelemişlerdir. Araştırmada bankalar seçilen bileşenler için ayrı ayrı sıralamaya tabi tutulmuştur. Türkiye'de faaliyet gösteren ticari bankalara, (kamu ve özel sermayeli) 2001 – 2015 döneminde yaşanan ekonomik krizlerin etkisini araştıran **Şimşek vd. (2017)**, sonuçta kamu bankalarının piyasa risklerine karşı özel bankalara göre daha duyarlı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yabancı sermayeli ticari bankaların aktif kalitesi ve likidite bakımından diğer bankalara göre daha iyi durumda olduğu sonucuna varmıştır. **Alemu ve Aweke (2017)** Etiyopya'da faaliyet gösteren 6 özel sermayeli ticari bankanın 2007 – 2016 dönemine ait verileri ile CAMEL analizinde yer alan beş bileşen ile araştırma yapmışlardır. Bütün bileşenler için bankalar ayrı ayrı derecelendirilmiş

ve en son karma derecelendirmeye göre bankaları sıralamışlardır. Türkiye'de faaliyet gösteren yabancı sermayeli bankaların 2006 – 2016 dönemine ait verileri ile CAMELS yaklaşımına göre finansal performanslarını araştıran **Altamur vd. (2018)**, çalışma sonucunda 2006 – 2008 dönemi için bankaların etkin olduğu sonucuna varmışlardır. 2009 – 2012 arası dönemde ise finansal krizin etkisi nedeniyle performanslarda düşüş, 2013 ve sonrası dönemde ise performanslarda iyileşme olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

3. TÜRKİYE'DE BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN GENEL GÖRÜNÜMÜ

Türkiye'de ulusal bankacılık Cumhuriyet döneminde gelişme göstermeye başlamıştır. İzmir İktisat Kongresinde bankacılık ile ilgili öneriler ilk kez gündeme getirilmiş ve yabancı bankaların piyasa egemenliğinden kurtulma gereği ile birlikte ulusal bankacılığın kurulmasının önemi belirtilmiştir. 1923 – 1944 döneminde, küçük ölçekli mahalli idare uygulamaları ve devlet eliyle kurulan kamu bankaları aracılığıyla sektörü güçlendirme motivasyonu hâkimdir. 1945 – 1960'lı yıllar, büyük ölçekli özel bankaların kurulduğu dönemdir. Bankacılık sektörü özellikle 1980'den sonra batı standartlarında faaliyet göstermeye başlamıştır (Başoğlu vd., 2009: 32).

Türkiye'de finansal sistemde faaliyet gösteren bankaları, Mevduat Bankaları, Kalkınma ve Yatırım Bankaları ve Katılım Bankaları olarak üç grupta inceleyebiliriz. 2017 yılı aralık ayı itibari ile Türkiye'de 52 banka faaliyet göstermektedir. Türkiye'de 2001 yılında yaşanan bankacılık krizinin etkileri 2003 yılına kadar devam etmiş alınan önlem ve yasal düzenlemeler ile krizin etkileri azaltılmaya çalışılmıştır. Kriz ile birlikte Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF)'na devir olunan ve mali yapısını güçlendirebilmek için birleşen bankalar olmuştur. Böylece 2000 yılında 79 olan banka sayısı 2003 yılında 55 ve 2010 yılında 49'a düşmüştür. 2001 bankacılık krizi ile yapısal ve hukuki düzenlemeler yapılmış bu düzenlemeler sayesinde 2008 yılında yaşanan küresel finansal kriz ülkemizdeki bankacılık sektörünü beklenenden daha az etkilemiştir. Türkiye'de faaliyet gösteren bankaların 2010 - 2017 dönemine ait detaylı rakamları **Tablo 1'de** yer almaktadır.

Tablo 1: 2010-2017 Yılları arasında Türkiye’de Faaliyet Gösteren Banka Sayıları

Yıllar	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Toplam Banka Sayısı	49	48	49	49	51	52	52	51
Mevduat Bankaları	32	31	32	32	34	34	34	33
Kamu Sermayeli Mevduat Bankaları	3	3	3	3	3	3	3	3
Özel Sermayeli Mevduat Bankaları	11	11	12	11	11	9	9	9
Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları	17	16	16	17	19	21	21	20
TMSF'ye Devir Olunan Mevduat Bankaları	1	1	1	1	1	1	1	1
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	13	13	13	13	13	13	13	13
Katılım Bankaları	4	4	4	4	4	5	5	5

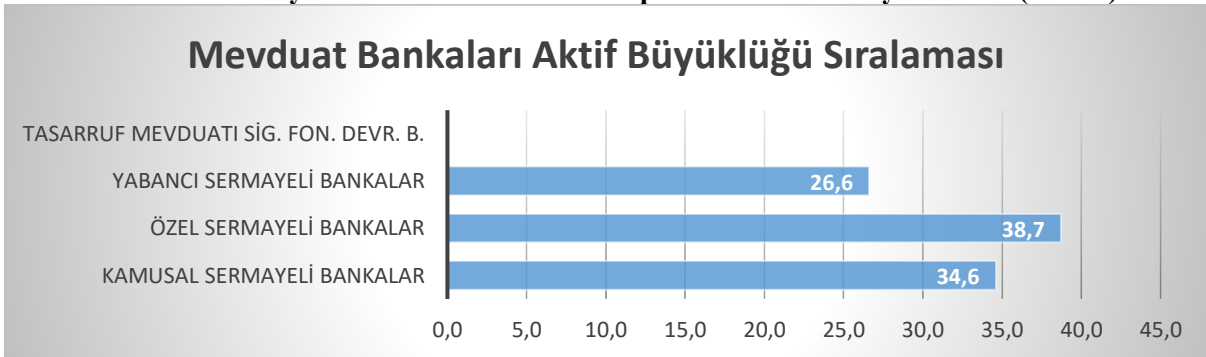
Kaynak: TBB, TKBB

Bu çalışmada Türkiye’de ve Dünyada yaşanan finansal krizlerin ardından Türkiye’de faaliyet gösteren Mevduat Bankalarının sermaye yapılarına göre (Yerli-Yabancı) CAMELS analiz tekniği kullanılarak finansal performansları kıyaslanacaktır. Bu nedenle çalışmada 2010-2017 yılları arasındaki veriler kullanılmıştır.

Mevduat Bankaları Kamusal Sermayeli Bankalar, Özel Sermayeli Bankalar ve Yabancı Sermayeli Bankalar olarak üç gruba ayrılmaktadır. Ayrıca Çay üreticilerine destek olmak amacı ile 1958 yılında kurulan Çaybank, 1992 yılında Derbank adını almış ve 1997 yılında Bayındır Grubuna satılarak Bayındırbank adını almıştır. BDDK’nın 2005 yılında aldığı kararla TMSF’ye devredilen banka, Birleşik Fon Bankası adını almıştır. Birleşik Fon Bankası’nın oluşturduğu Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna Devredilen

Bankalar olarak dördüncü bir grup da mevcuttur. Çalışmamızda mevduat bankalarını yerli ve yabancı sermayeli Mevduat bankaları olarak iki gruba ayırarak analiz edilecektir. Yerli sermayeli bankalar grubu Kamu ve Özel Sermayeli 12 mevduat bankasından oluşurken, Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları ise Türkiye’de Kurulmuş yabancı Sermayeli bankalar ve Türkiye’de Şube Açan Yabancı Sermayeli bankalar olarak iki grupta 21 mevduat bankasından oluşmaktadır. Toplamda 34 bankanın 2010 - 2017 yılları arasındaki Türkiye Bankalar Birliği (TBB) tarafından herkese açık olarak yayımlanan verileri kullanılarak CAMELS analizi yapılacaktır.

Türkiye’de faaliyet gösteren mevduat bankalarının aktif büyüklüklerine göre grup bazında sıralaması Grafik 1’de gösterilmiştir.

Grafik 1: 2017 yılı Mevduat Bankaları Grup Bazında Aktif Büyüklükleri (Yüzde)

Kaynak: TBB

Türkiye’de faaliyet gösteren 33 mevduat bankasının toplam aktif büyüklüğünün %73,30’luk kısmını yerli sermayeli (kamu + özel) bankalar oluşturmaktadır. Yabancı sermayeli bankalar ise %26,6’lık kısmı oluştururken

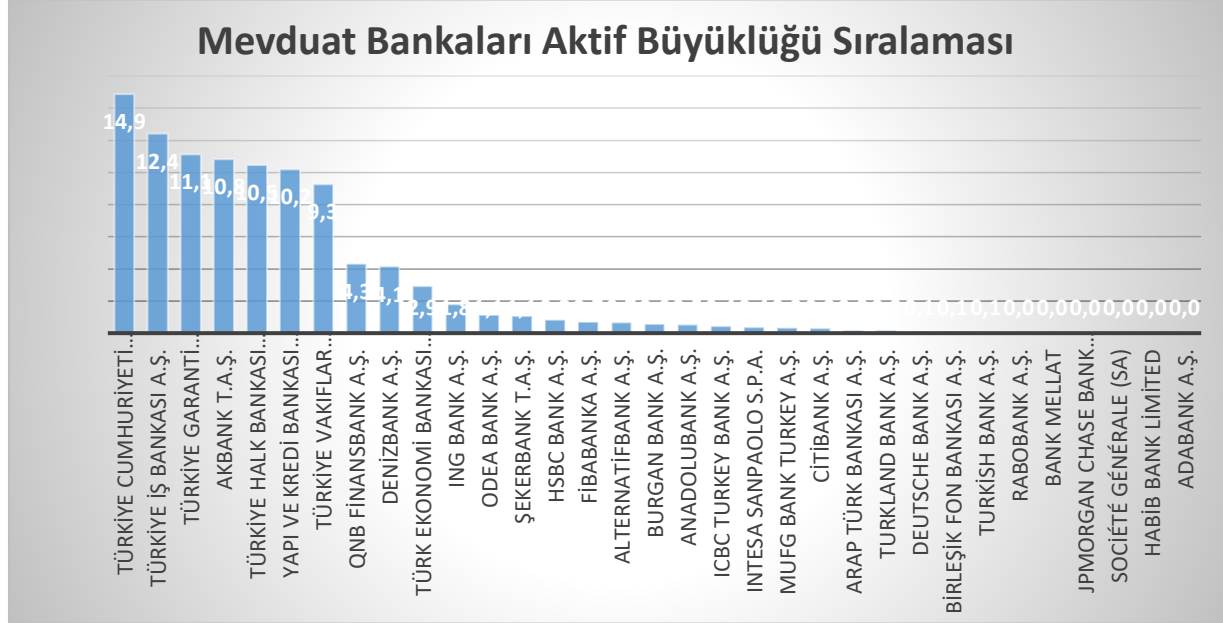
TMSF’ye devredilen bankalar (Birleşik Fon Bankası) ise %0,1’lik kısmı oluşturmaktadır.

Analizde kullanılan mevduat bankalarının aktif büyüklüklerine göre sıralaması ise Grafik 2’de yer almaktadır. Grafik 2’den görüldüğü üzere Türkiye’de mevduat bankaları arasında %14,9

oran ile Ziraat Bankası en büyük aktif büyüklüğüne sahip banka durumundadır. Ziraat Bankasını %12,4 oran ile özel sermayeli banka

olan Türkiye İş Bankası takip etmektedir. Yabancı sermayeli Garanti Bankası ise %11,1 oran ile üçüncü büyük banka durumundadır.

Grafik 2: 2017 yılı Mevduat Bankaları Aktif Büyüklükleri Sıralaması (Yüzde)

Kaynak: TBB

4. CAMELS ANALİZİ HAKKINDA

Bankaların finansal performans ölçümü genellikle finansal oranlar yardımıyla yapılmaktadır. Finansal analizlerde çoğunlukla likidite, karlılık, aktif kalitesi, riske karşı duyarlılık ve yönetim stratejileri gibi kriterler dikkate alınmaktadır. CAMEL derecelendirme sistemi 1970'lerin başlarında Birleşik Devletlerde banka denetim sürecinin yapılandırılmasına yardımcı olması amacıyla federal düzeyde ki denetim otoriteleri tarafından geliştirilmiştir. 1979 yılında özel sermayeli bankaların performanslarının ve finansal durumlarının derecelendirilmesinde kullanılmak üzere FFIEC (The Federal Financial Institutions Examination Council) tarafından benimsenmiştir. 1979 yılından bugüne banka mali durum değerlendirmesinde CAMEL etkenlerinin kullanımı, en çok kullanılan performans ölçme metodları arasında yer almaktadır (Wirnkar ve Tanko, 2008: 3).

4.1. Analiz Metodu

Bankacılık sektöründe uygulanacak olan CAMELS analizinin uygulaması birbirini izleyen 8 aşamada gerçekleşmektedir; (Kandemir ve Arıcı, 2013; Gümüş ve Nalbantoğlu, 2015)

1. Aşamada sektör verileri temin edilir. Çalışmaya konu dönem itibariyle bankaların finansal oranları ve verileri ile referans değer oluşturulur.
2. Aşamada grup verileri elde edilir. Her bir banka grubunun oranları yıllar itibariyle referans değere bölünerek yüz ile çarpılır.
3. Aşamada sapma değer bulunur. Mali oranın ilgili olduğu bileşenle ilişki yönüne göre endeks değer ile 100 baz puan arasındaki fark hesaplanır.
4. Aşamada her alt oran için bulunan sapma değerler kendilerine verilen ağırlık ile çarpılır.
5. Ağırlıklı sapma değerler toplanır. Bu aşamada, önceki aşamada hesaplanan ağırlıklandırılmış sapma değerler bileşen bazında toplanır.
6. Aşamada toplam ağırlıklı sapma değerler ile bileşen ağırlıkları çarpılır.
7. Aşamada ağırlıklı bileşen değerleri toplanır.
8. Aşamada bileşik CAMEL notları verilir.

4.2. CAMELS Bileşenleri

CAMEL analizi ismini, kendini oluşturan 5 bileşenin baş harflerinden almaktadır;

C – Sermaye Yeterliliği (Capital Adequacy)

A - Aktif Kalitesi (Asset Quality)

M - Yönetim Kalitesi (Management Quality)

E – Karlılık (Earnings)

L – Likidite (Liquidity)

S - Piyasa Riskine Duyarlılık (Sensitivity)

1996 yılı sonunda UFIRS (Finansal Kuruluşlar Tekdüzen Dereceleme Sistemi - Uniform Financial Institutions Rating System) CAMEL modelini gözden geçirerek modele bankanın piyasa riskine duyarlılığı (sensitivity to market risk) etkenini de eklemiş ve model "CAMELS" adını almıştır (Kandemir ve Arıcı, 2013: 63-64). CAMELS bileşenleri kısaca incelenecek olursa;

Sermaye Yeterliliği (C) hesaplamalarının özünde, öz kaynaklar ile yüklenilen riskler arasında bir denge kurma ve bu dengeyi devam ettirme amacı yer almaktadır. Müşteri güveni temelinde faaliyet gösteren bankaların sermaye yapılarının yeterliliği ve güçlülüğü, sistemin işleme için temel kriter durumundadır. Türkiye’de de denetim ve gözetim otoritesi olan BDDK, hem bankaların risk yönetimlerinin gözeticisi ve denetleyicisi konumunda yer almakta, hem de sermaye yeterliliği konusunda BASEL kriterlerini Türkiye’ye uyarlayıp uygulamaktadır (Hazar vd. 2017: 136). Bu bileşen altında bankanın sahip olduğu sermaye düzeyi ve kalitesinin bankanın büyüklüğüne oranla ne durumda olduğu, acil ek sermaye gereksinimi durumunda kaynak yaratma kabiliyetleri, problemleri varlıklara yeterli kaynak ayrılması, bankanın büyümeye ait planları, dağıtılmayan karların büyüklüğü gibi konular araştırılmaktadır (Kaya, 2001: 7).

Aktif Kalitesi (A) bir bankanın genel durumunu belirlemede kullanılan en önemli unsurlardan birisidir. Aktif kalitesini etkileyen ana faktör, kredi portföyünün ve kredi yönetim programının özelliğidir. Bir bankanın varlıklarının çoğunluğunu oluşturan krediler, sermaye için en büyük riski taşımaktadır (FDIC). Aktif kalitesi ile, problemleri alacakların tahsilinde gösterilen başarı, kredi karşılıklarının durumu, kredi riskinin düzeyi, kredi kullandırma sürecinde gösterilen performans gibi konularda bankanın durumu araştırılmaktadır (Kaya, 2001: 8).

Yönetim Kalitesi (M), bankanın yönetim kapasite ve yeteneğini temsil etmektedir. Yönetim kalitesine ulaşabilmek için bankaların yönetim bilgi sistemlerinin yapısı, iç kontrol sistemlerinin etkinliği, sektördeki gelişmelerin ne derece takip edildiği, bankacılık mevzuatına yönetimin hâkimiyeti, yönetim hiyerarşisi ve bunun bankanın yapısı ile uyumu gibi bilgiler dikkate alınmaktadır (Gümüş ve Nalbantoğlu, 2015: 85).

Karlılık (E), banka karlılığını değerlendirmek için kullanılan bir faktördür. Karlılık, zaman ve kalite, piyasa riskine duyarlılık, karşılık sistemi, bütçeleme ve yönetim sistemleri gibi etkenler dikkate alınarak değerlendirilirken, çalışmaya konu olan ticari yapının sürdürülebilirliği için de dikkate alınmaktadır. (Sakarya, 2010: 15).

Likidite (L) oranları, bankanın mevcut yükümlülüklerini karşılama yeteneğini ölçmektedir. Bankalar topladıkları mevduatları mobilize ederek fon talep edenlere fon sağlamaktadır. Mevduat sahiplerinin fon talebine karşı bankanın hazırlıklı olması gerekmektedir. Bankanın mevduat sahiplerinin talebi karşısında yetersiz kalması likidite riskine yol açabilmektedir. Bu nedenle fon yönetimi uygulamalarının, kurumun finansal yükümlülüklerini zamanında yerine getirecek düzeyde likidite sağlayabilmesinin yanında, varlıkları en az kayıpla hızlı bir şekilde tasfiye edebilmesini sağlamalıdır (Alemu ve Aweke, 2017: 374-375).

Piyasa Riskine Duyarlılık (S) ile bankanın faiz oranı, kur ve emtia fiyatları gibi genel ekonomik değişimlerden kaynaklanan piyasa riskine duyarlılığı ölçülmektedir (Kaya, 2001: 5).

CAMELS analiz sistemi oluşturulurken ilk aşamada bankaların her bir CAMELS bileşeni için değerlendirilmesi yer almaktadır. Bu değerlendirme için çeşitli finansal oranlar kullanılmakta ve değerlendirme 1 – 5 rakamlarının dâhil olduğu bir ölçeğe göre yapılmaktadır. Ölçeklendirmede "1"’e sahip olan bileşen en iyi performansı gösteren bankaları işaret etmekte ve büyüyen rakam, performansta ki düşüşü göstermektedir. Bütün CAMELS bileşenleri bu şekilde hesaplandıktan sonra bu bileşenlerin ağırlıklı ortalaması söz konusu bankanın genel notunu vermektedir. Değerlendirme yapılırken ağırlıkların kontrolü tamamen analistin inisiyatifinde olup, bankanın sahiplik yapısı, büyüklüğü, genel veya bankaya özel etkenler analist tarafından dikkate alınmaktadır.

4.3. CAMELS Notları

Bankaların hesaplanan CAMELS notu da yine 1 - 5 arasındadır. Buna göre :

1; “güçlü performans” (bankanın CAMELS’ı oluşturan her bir bileşen için notu 1 ya da 2 olmalı),

2; “memnun edici performans” (her bir bileşen değeri 3’den kötü olmamalı),

3; “bazı kusurları olan performans”

4; “performans ortalamasının altında”

5; “yetersiz performans” (Çok ciddi mali/yönetimsel sorunların göstergesi olup, yüksek

iflas riski taşıyan bankaları temsil etmektedir) (Kaya, 2001: 1)

Türkiye’de faaliyet gösteren mevduat bankalarının finansal performanslarının CAMELS derecelendirme sistemi ile incelenmesi için kullanılacak rasyoların ve etkileme yüzdelerinin belirlenmesi gereklidir. Analizimizde kullanılacak rasyoların belirlenmesi için 2000 ila 2017 yılları arasındaki benzer çalışmalar taranmış (Ek 1) ve bu çalışmalarda en çok kullanılan rasyolar ve oranları çalışmamız için seçilmiştir. Çalışmada kullanılan oranlar Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2: Uygulamada Kullanılan CAMELS Oranları

Sembol	Adı	Seçilen Mali Oranlar	Yön	Yüzde	Oran
C	Sermaye Yetliliği (Capital)	Sermaye Yeterliliği Oranı	+	35%	15%
		Özkaynaklar / Toplam Aktifler	+	20%	
		(Özkaynaklar-Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	+	25%	
		Ortalama Özkaynak Karlılığı	+	20%	
A	Aktif Kalitesi (Asset)	Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	+	30%	20%
		Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	-	20%	
		Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	20%	
		Duran Aktifler / Toplam Aktifler	+	30%	
M	Yönetim Yeterliliği (Management)	Toplam Faaliyet Gelirleri / Toplam Aktifler	-	20%	10%
		Net Faaliyet Karı(Zararı) / Toplam Aktifler	+	30%	
		Şube Başına Net Kar	+	20%	
		Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	30%	
E	Gelirler (Earnings)	Ortalama Aktif Karlılığı	+	25%	15%
		Ortalama Özkaynak Karlılığı	+	20%	
		Vergi Öncesi Kar / Toplam Aktifler	+	20%	
		Toplam Gelirler / Toplam Giderler	+	35%	
L	Likidite Durumu (Liquidity)	Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	25%	25%
		Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	+	25%	
		Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	+	25%	
		YP Likit Aktifler / YP Pasifler	+	25%	
S	Piyasa Riskine Karşı Duyarlılık (Sensitivity to market risk)	YP Aktifler / YP Pasifler	-	30%	15%
		Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	-	20%	
		Faiz Giderleri / Toplam Giderler	-	30%	
		Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	+	20%	

Kaynak: Yazar

Tablo 2’de yer alan 4. Sütun, (yön) finansal oran ile oranın ait olduğu bileşen arasındaki ilişkinin yönünü olumlu/olumsuz (+/-) ifade etmektedir (Kandemir ve Arıcı, 2013:72). Türkiye’de faaliyet gösteren mevduat bankaları önce sermaye sahiplik yapılarına göre üç grupta incelenmiştir.

5. TÜRKİYE’DE Kİ MEVDUAT BANKALARININ CAMELS ANALİZİ İLE FİNANSAL PERFORMANS ÖLÇÜMÜ

5.1. Kamu Sermayeli Mevduat Bankaları

2010-2017 dönemi rakamları kullanılarak yapılan analiz Tablo 3'te yer almaktadır. 2011 – 2013 dönemi için kamu sermayeli bankaların finansal performansları iyi durumda iken, 2014 yılında başlayan kötü seyir 2017 yılında az da olsa olumlu yöne dönmüştür. Üç kamu sermayeli banka arasında 2010 – 2017 dönemi için en iyi

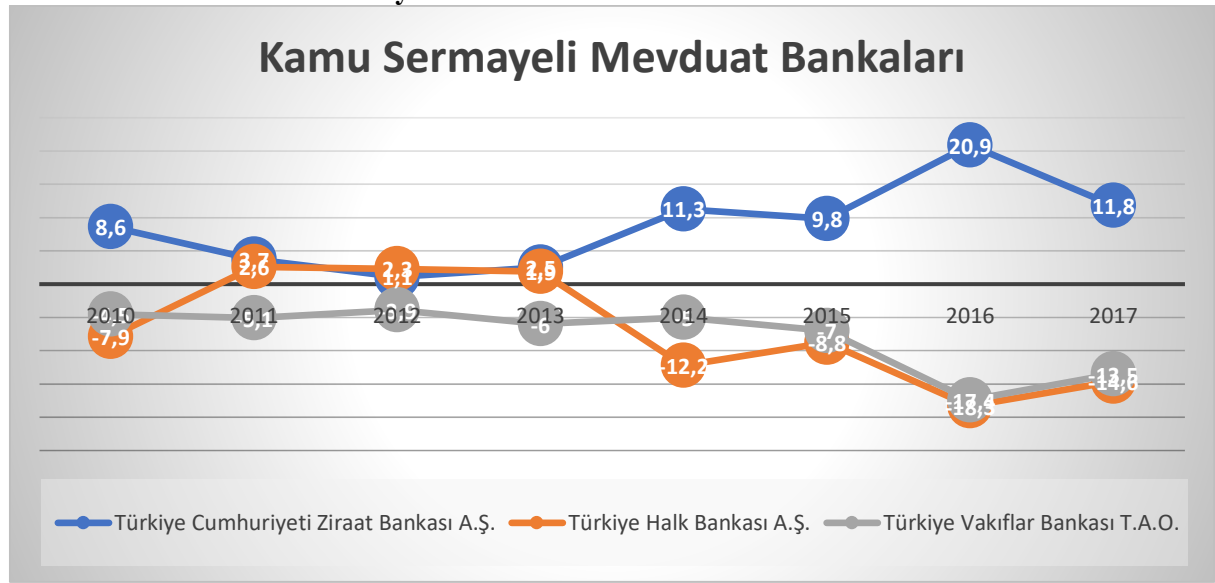
performans gösteren banka Ziraat Bankası iken, yine bu bankanın aldığı en iyi not 2012 yılında 1,1 olarak gerçekleşmiştir. En kötü performansa sahip Vakıf Bank ise, bütün analiz döneminde negatif puanlara sahip olmuştur.

Tablo 3: Kamu Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası CAMELS Analizi

Kamusal Sermayeli Mevduat Bankaları	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	8,6	3,7	1,1	2,5	11,3	9,8	20,9	11,8
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	-7,9	2,6	2,3	1,9	-12,2	-8,8	-18,3	-14,6
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	-4,5	-5,1	-3,9	-6	-5	-7	-17,4	-13,5

Kaynak: Yazar

Grafik 3: Kamu Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası CAMELS Analizi

Kaynak: Yazar

5.2. Özel Sermayeli Mevduat Bankaları

Tablo 4: Özel Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası CAMELS Analizi

Özel Sermayeli Mevduat Bankaları	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Adabank A.Ş.	458,7	478,6	378,2	386,8	414,6	468,2	510,7	480,4
Akbank T.A.Ş.	23,2	42,5	16,1	12,2	11,9	11,6	-2,8	4,5
Anadolubank A.Ş.	4,8	22,9	18,3	5,6	-3,5	14,6	-24,6	8,4
Fibabanka A.Ş.	11,3	-72,2	-13,2	-19,6	-10,3	-7,3	-13,2	-9,4
Şekerbank T.A.Ş.	-14,2	-10,3	-6,0	-17,1	-8,4	-13,8	-107,4	-76,4
Turkish Bank A.Ş.	5,9	25,7	17,3	13,1	12,3	0,9	-28,4	3,8
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	-2,2	19,0	1,3	-5,7	-1,3	6,6	-83,7	4,9
Türkiye İş Bankası A.Ş.	20,2	18,4	6,3	5,0	9,7	11,1	-21,9	10,4
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	-4,6	18,8	5,2	8,0	-4,1	-3,7	-40,7	-7,5

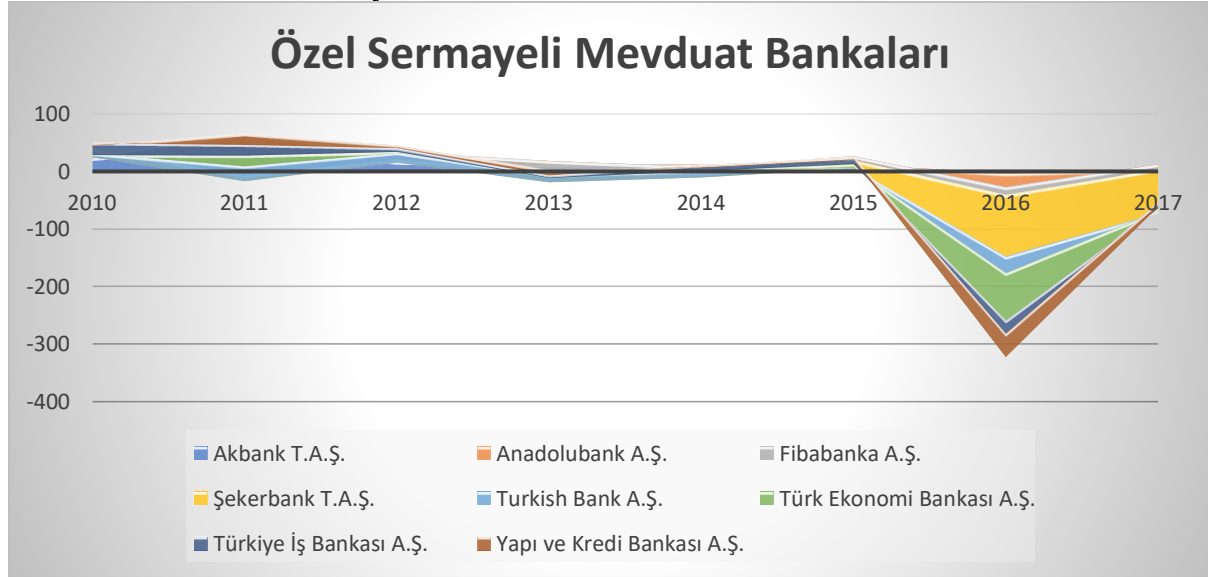
Kaynak: Yazar

Tablo 4'te ki bulgulara göre Adabank, analizde tüm yıllar için yüksek değerler almıştır. Bunun sebebi sermaye yeterliliği ve aktif kalitesi açısından seçtiğimiz rasyo değerlerinin Adabank için çok yüksek çıkmasıdır. Bu sebeple Adabank'a Grafik 4'de yer verilmemiştir. Genel olarak grafiğe bakıldığında 2010 ila 2015 yılları arasında finansal performans açısından iyi bir gidişat var iken 2015 yılı ve sonrasında bankaların performansları kötüye dönmüştür. Bankalar içerisinde 2012 yılı için Türkiye Ekonomi Bankası 1,3 ile en iyi notu almış onu Yapı Kredi Bankası ve İş Bankası takip etmiştir. Tüm yıllar

için pozitif değerler alan tek banka Adabank olmuş ancak onun analiz değerleri anormal derecede yüksek çıkmıştır. 2016 yılında tüm bankalar negatif değerler almışlardır. 2016 yılı özel sermayeli mevduat bankaları için olumsuz bir yıl olmuştur. Genel olarak bakıldığında Türkiye Ekonomi Bankası, Türkiye İş Bankası, Yapı ve Kredi Bankası, Turkish Bank, Anadolu Bank ve Akbank'ın iyi bir performans sergilediği Özel Sermayeli Mevduat Bankaları için söylenebilir. Grafik 4'de bu daha açık bir şekilde görülmektedir.

Grafik 4: Özel Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası CAMELS Analizi

Kaynak: Yazar

5.3. Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları

Tablo 5: Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası CAMELS Analizi

Yabancı Sermayeli Bankalar	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Alternatifbank A.Ş.	-16,3	35,1	-5,4	-4,8	-2,6	-4,9	-27,7	-5,10
Burgan Bank A.Ş.	-29,5	-5,9	-17,6	-14,1	-9	-2,4	-74,3	-23,13
Citibank A.Ş.	15,8	14,6	18,8	34,2	55,8	52,3	0,7	26,16
Denizbank A.Ş.	10	51,1	7,8	4,5	6,5	9,7	-40	5,79
QNB Finansbank A.Ş.	10,7	35,6	6,7	-7,9	0,2	3,2	-87,1	-6,81
HSBC Bank A.Ş.	6,1	53,4	11,7	-3,4	-3,8	-13,3	-96,4	-7,83
ICBC Turkey Bank A.Ş.	-12,9	7,5	-8,9	-12,8	-15	3	-21,4	-9,94
ING Bank A.Ş.	-1,7	28,6	-5,4	-6,7	-1,8	5,6	-78,6	-9,87
Odea Bank A.Ş.	-	-	-	-23	-5,5	24,1	-81	-13,50
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	10,5	19,5	9,4	1,6	4	3	-29,7	4,31

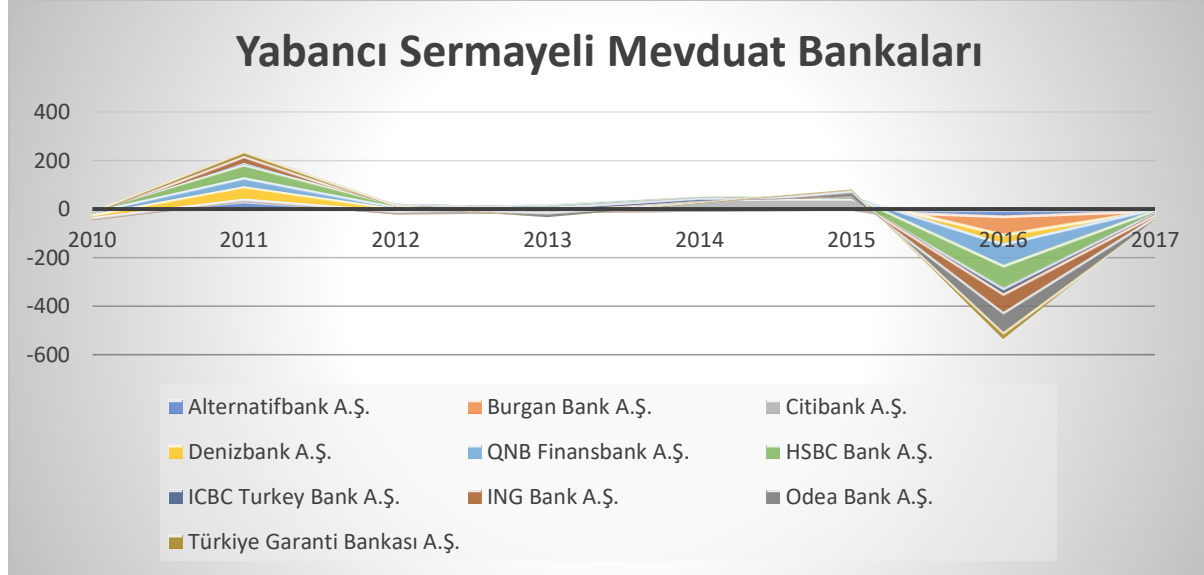
Türkiye'de faaliyet gösteren yabancı sermayeli mevduat bankası sayısı 2010 yılında 17

iken 2017 yılında 21'e yükselmiştir. Uygulamada 21 yabancı sermayeli mevduat bankası için

CAMELS analizi yapılmış ancak hepsinin tabloda ve grafikte gösterilmesi hem çok yer kaplayacak hem de grafik ve tablonun anlaşılmasını zorlaştıracığı için yer verilmemiştir. Aktif büyüklüğüne ve aldıkları CAMELS notlarına bakılarak 10 adedi seçilmiştir. 2010 ile 2015 yılları arasında iyi bir performans sergileyen yabancı sermayeli bankalar diğer iki banka grubunda olduğu gibi 2016 yılında performanslarında

bozulma olmuştur. 2011 ve 2016 yıllarındaki sapmalar **Grafik 5**'te net olarak görülmektedir. 2011 yılında pozitif yüksek değerler var iken 2016 da seyir çok daha olumsuz olmuş ve negatif değerler almıştır. Garanti Bankası, Denizbank, HSBC, Citibank ve Finansbank iyi performans sergileyen bankalar olarak görülmektedir. En kötü performans ise hep negatif değerler alan Burgan Bank ve Odea Bank'a aittir.

Grafik 5: Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası CAMELS Analizi

Kaynak: Yazar

5.4. Yerli ve Yabancı Sermayeli Mevduat Bankalarının Karşılaştırılması

2010 - 2017 dönemi için sermaye yapılarına göre 12 yerli sermayeli ve 21 yabancı sermayeli bankanın seçilen CAMELS rasyoları aritmetik olarak hesaplanmış ve banka grupları

Mevduat bankaları referans değeri alınarak analiz edilmiş ve aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

5.4.1. Sermaye (Capital) Yeterliliği

Tablo 6: Yerli ve Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası Sermaye Analizi

C	Sermaye (Capital)								
	Yıllar	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Yerli Sermayeli Mevduat Bankaları		2,6	-2,9	0,4	7,6	6	-1,4	-2,8	-3,6
Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları		-2,6	2,9	-0,4	-7,6	-6	1,4	2,8	3,6

Kaynak: Yazar

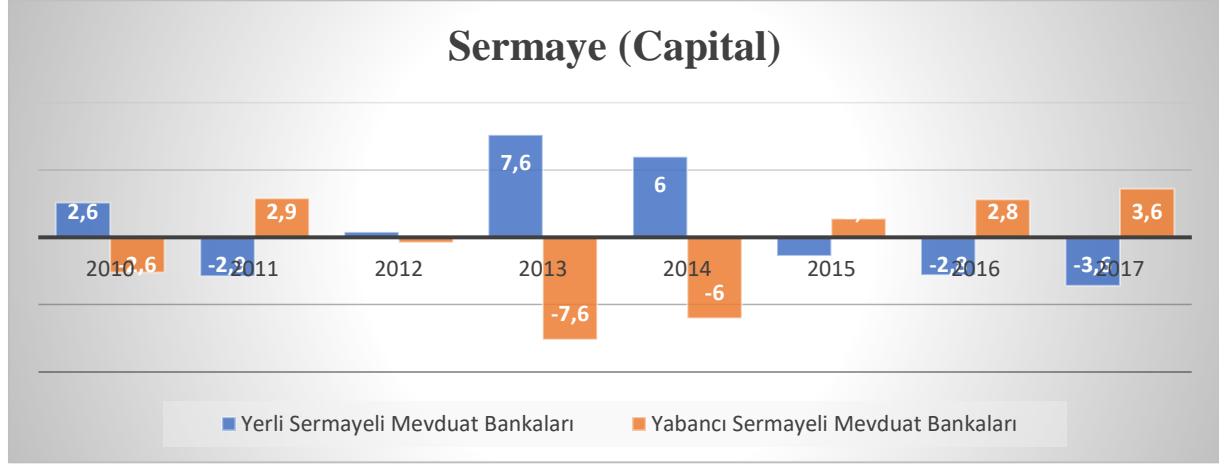
Analizde sermaye yeterliliği bileşenine %15 oranında ağırlık verilmiştir. Yerli ve yabancı sermayeli mevduat bankaları, sermaye bileşeni için 2010 yılında 2,6 ile iyi bir seviyede iken 2011 yılında negatif değer olarak bir bozulma yaşamışlar, 2012 yılında 0,4 ile düzelme gerçekleşmiş ayrıca 2012 analiz döneminde yerli

sermayeli mevduat bankalarının aldığı en iyi performans notudur. 2013 yılı ile birlikte bozulma başlamış 2015, 2016 ve 2017 yıllarında negatif değerler almış finansal performansı bozulmuştur. Bu bozulmada özel sermayeli mevduat bankalarının etkisi büyüktür. Ayrıca Ziraat Bankası dışındaki iki kamu sermayeli mevduat bankası da 2014 - 2017 yılları arasında negatif

değerler almıştır. Yabancı sermayeli mevduat bankalarına baktığımızda ise 2013 ve 2014 yılları arasında yaşanan bozulma dışında 2015 yılında düzelme başlamış, diğer yıllar bozulmalar olsa da devam etmiştir. Sermaye açısından en iyi performans 1,4 ile 2015 yılında yaşanmış olsa da diğer yıllar için notları iyi seviyededir. Sermaye yeterliliği bileşeni için Sakarya (2010) 2004-2007

yılları için her iki banka grubuna ait sonuçları birbirine yakın değerlerde bulmuş iken çalışmamızda Yabancı Sermayeli Bankaların Yerli Sermayeli Mevduat Bankalarından daha iyi bir performans gösterdiği bulunmuştur. Bu durum **Tablo 6** ve **Grafik 6**'da daha net olarak görülmektedir

Grafik 6: Yerli ve Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası Sermaye Analizi

Kaynak: Yazar

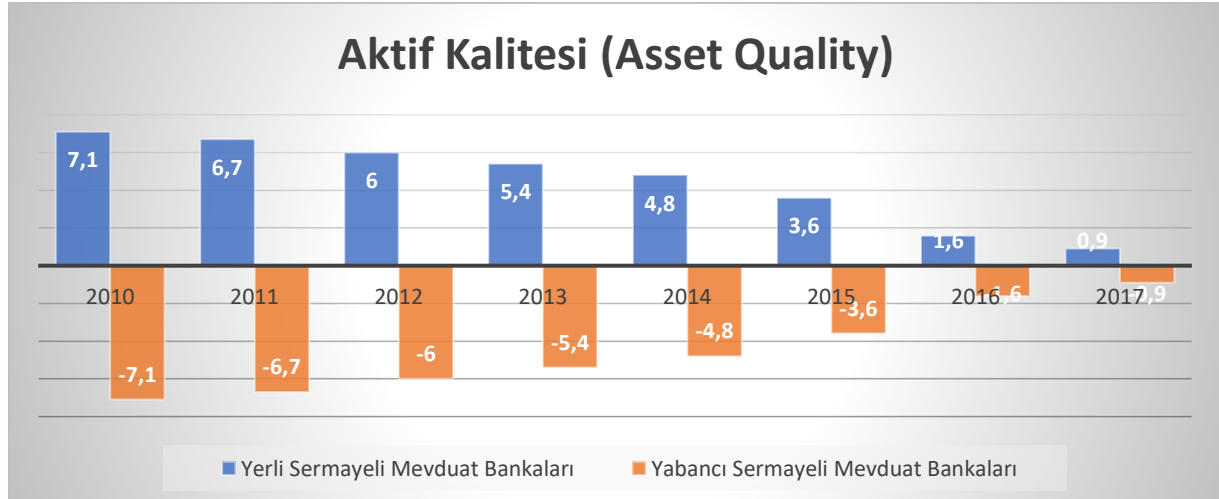
5.4.2. Aktif Kalitesi

Tablo 7: Yerli ve Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası Aktif Kalitesi Analizi

A	Aktif Kalitesi (Asset Quality)								
	Yıllar	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Yerli Sermayeli Mevduat Bankaları		7,1	6,7	6	5,4	4,8	3,6	1,6	0,9
Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları		-7,1	-6,7	-6	-5,4	-4,8	-3,6	-1,6	-0,9

Kaynak: Yazar

Grafik 7: Yerli ve Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası Aktif Kalitesi Analizi

Kaynak: Yazar

Analizde Aktif Kalitesi bileşenine %20 oranında ağırlık verilmiştir. Aktif kalitesi bileşeninde ortaya çıkan bulgularda 2010 – 2017 dönemi için yerli sermayeli mevduat bankalarının pozitif değerler aldıkları görülmektedir. 2017 yılına doğru notlarda ki iyileşme Grafik 7’den görülebilir. Araştırmaya konu dönem için en iyi değer, 1,6 ile 2016 yılında sağlanmıştır. Yabancı sermayeli bankalar söz konusu dönemde negatif değerler almış olmalarına rağmen 2017 yılında

aktif kalitesi bileşeninde düzelme meydana gelmiştir. 2004-2007 yıllarında yabancı sermayeli bankaların performansını yerli sermayeli bankalara göre daha iyi düzeyde bulan Sakarya (2010) ‘un bulguları araştırma dönemimiz için ters yönde değişim göstermiş ve yerli sermayeli mevduat bankalarının yabancı sermayeli mevduat bankalarına göre daha iyi durumda olduğu ortaya çıkmıştır. İki grup için de 2017 yılında aktif kalitesinde iyileşme mevcuttur.

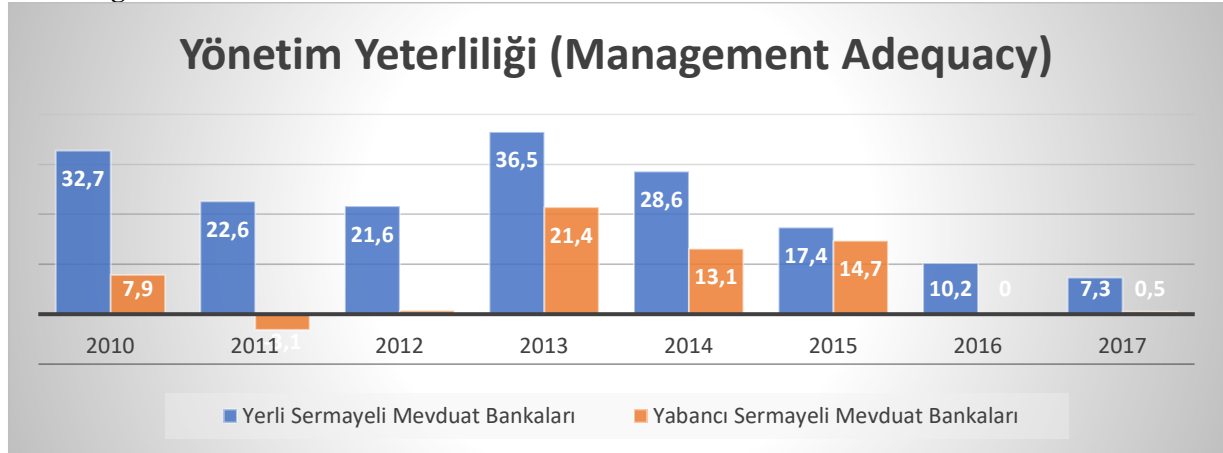
5.4.3. Yönetim Yeterliliği

Tablo 8: Yerli ve Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası Yönetim Yeterliliği

M	Yönetim Yeterliliği (Management Adequacy)								
	Yıllar	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Yerli Sermayeli Mevduat Bankaları		32,7	22,6	21,6	36,5	28,6	17,4	10,2	7,3
Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları		7,9	-3,1	0,7	21,4	13,1	14,7	0	0,5

Kaynak: Yazar

Grafik 8: Yerli ve Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası Yönetim Yeterliliği

Kaynak: Yazar

Analizde Yönetim Yeterliliği bileşenine %10 oranında ağırlık verilmiştir. Yabancı bankalar 2008 krizi sonrasında 2008-2013 döneminde Gümüş ve Nalbantoğlu (2015) bulgularına göre yerli bankalara göre yetersiz performans göstermişken, 2010-2017 dönemine gelindiğinde araştırma bulgularımıza göre Kandemir ve Arıcı (2013)’nın 2002-2010 dönemine ait bulgularına paralel olarak yerli sermayeli mevduat bankaları, yabancı sermayeli mevduat bankalarından daha kötü performans sergilemiştir. Yabancı Sermayeli Mevduat bankaları 2012 yılında aktif kalitesi açısından 1’e yakın bir değer ile iyi bir puan almıştır. Diğer dönemlerde ise iki banka grubu da yüksek puanlar

almıştır. Yerli Sermayeli Mevduat bankalarının bu yüksek puanları CAMELS analizini de olumsuz yönde etkilemektedir. Yerli Sermayeli Mevduat bankalarından Kamu Sermayeli Mevduat bankalarının “Takipteki Krediler (Brüt) / Toplam Krediler ve Alacaklar” rasyosu değerinin yüksek çıkması sebebi ile aktif kalitesi yüksek çıkmıştır. Yabancı Sermayeli Mevduat bankalarında ise bazı bankalar için aynı oran yüksek iken bazıları için negatif olması aktif kalitesini dengelemiştir. Genel olarak bakıldığında ise Yabancı Sermayeli Mevduat bankaları, Yerli Sermayeli Mevduat bankalarına göre daha iyi durumda olduğu söylenebilir. Her iki banka grubunun da 2017 yılına doğru düzelme eğiliminde oldukları açıkça görülmektedir.

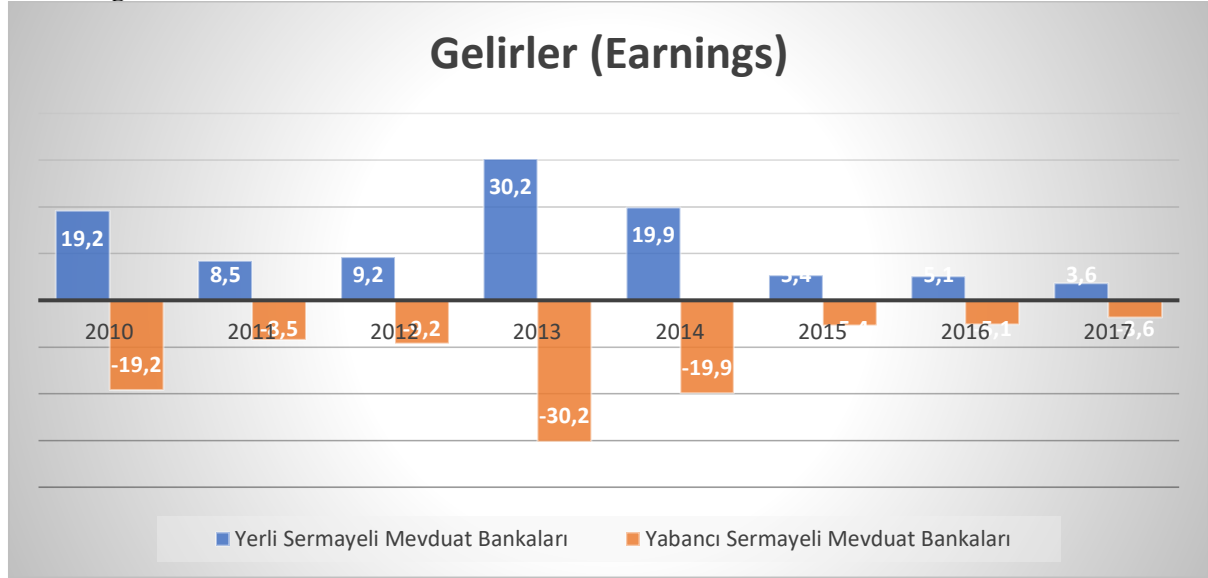
5.4.4. Gelirler (Karlılık)

Tablo 9: Yerli ve Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası Gelirler

E	Gelirler (Earnings)								
	Yıllar	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Yerli Sermayeli Mevduat Bankaları		19,2	8,5	9,2	30,2	19,9	5,4	5,1	3,6
Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları		-19,2	-8,5	-9,2	-30,2	-19,9	-5,4	-5,1	-3,6

Kaynak: Yazar

Grafik 9: Yerli ve Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası Yönetim Yeterliliği

Kaynak: Yazar

Analizde Gelirler Bileşenine %15 oranında ağırlık verilmiştir. Gelirler Bileşeni için Gümüş ve Nalbantoğlu (2015)'nin 2002-2013 dönemine ait bulguları ile paralel olarak Yerli Sermayeli Mevduat Bankalarının Yabancı Sermayeli Mevduat Bankalarına göre daha iyi durumda oldukları görülmektedir. Her iki banka grubu için 2017 yılına doğru bir düzelme eğilimi

vardır. Yerli Sermayeli Mevduat bankaları analiz dönemi olan tüm yıllarda pozitif değerler almış iken Yabancı sermayeli Mevduat bankaları tüm yıllar için negatif değerler almıştır. Her iki banka grubu içinde 2014 yılından sonra bir düzelme eğilimi mevcuttur. Yerli Sermayeli Mevduat bankalarının almış oldukları yüksek değerler gene CAMELS analizini olumsuz etkilemektedir.

5.4.5. Likidite Durumu

Tablo 10: Yerli ve Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası Likidite Durumu

L	Likidite Durumu (Liquidity)								
	Yıllar	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Yerli Sermayeli Mevduat Bankaları		0,7	-8,7	1,1	-0,3	-0,1	3,3	0,8	3,3
Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları		-0,7	8,7	-1,1	0,3	0,1	-3,3	-0,8	-3,3

Kaynak: Yazar

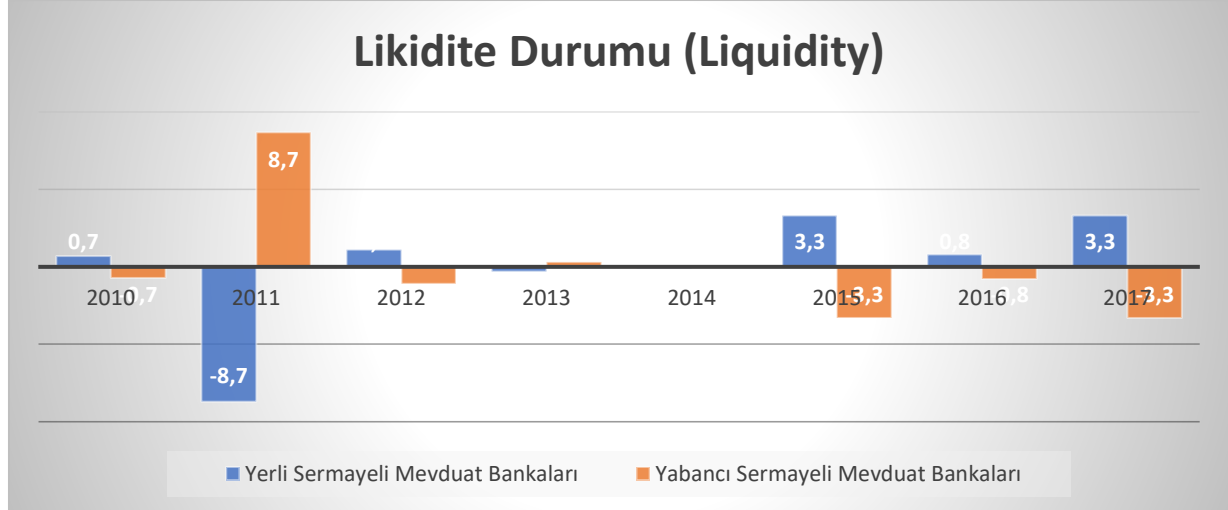
Analizde en yüksek oran %25 ile Likidite Durumu bileşenine verilmiştir. Likidite açısından

baktığımızda 2010 ila 2017 yılları arasında Yerli Sermayeli Mevduat bankalarının 2010, 2012 ve 2016 yılları için en iyi not olan 1'i aldıkları

görülmüş diğer yıllarda ise 2011 yılı hariç genel olarak iyi bir durumda oldukları görülmektedir. Yabancı Sermayeli Mevduat bankalarına baktığımızda ise 2013 ve 2014 yıllarında iyi bir performans sergiler iken diğer yıllarda durumlarının iyi olmadıkları görülmektedir. Genel olarak bakıldığında Sakarya (2010)'un 2004-2007 dönemi bulgularına paralel olarak yerli sermayeli bankaların durumunun daha iyi

olduğu belirtilebilir. Her iki banka grubu için 2011 yılı kötü bir performans sergilerken diğer yıllarda Yerli Sermayeli Mevduat bankalarının durumunun daha iyi olduğu görülmektedir. 2016 yılında Yerli Sermayeli Mevduat bankaları için bir düzelme eğilimi söz konusu iken Yabancı Sermayeli Mevduat bankalarında bu durum söz konusu değildir.

Grafik 10: Yerli ve Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası Likidite durumu

Kaynak: Yazar

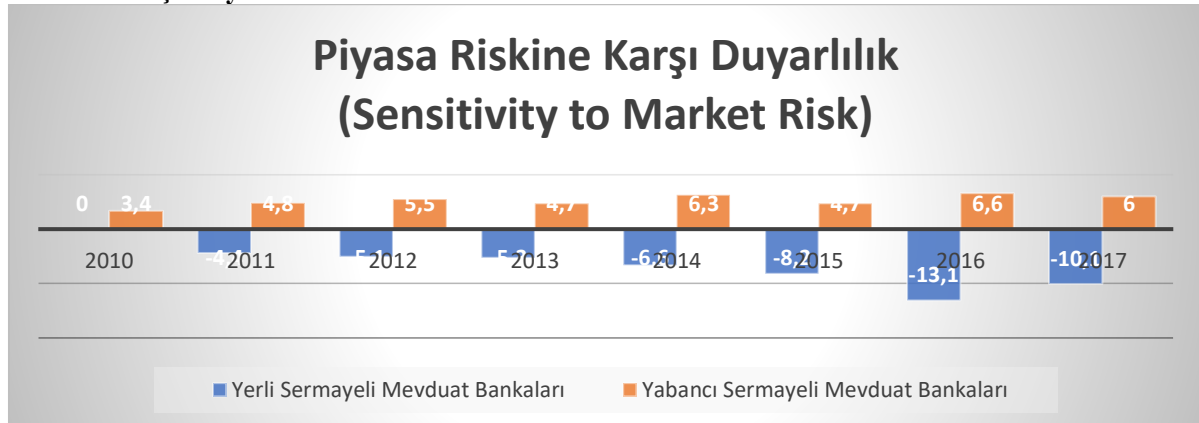
5.4.6. Piyasa Riskine Karşı Duyarlılık

Tablo 11: Yerli ve Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası Piyasa Riskine Karşı Duyarlılık

S	Piyasa Riskine Karşı Duyarlılık (Sensitivity to Market Risk)							
Yıllar	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Yerli Sermayeli Mevduat Bankaları	0	-4,4	-5,1	-5,3	-6,6	-8,2	-13,1	-10,1
Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları	3,4	4,8	5,5	4,7	6,3	4,7	6,6	6,0

Kaynak: Yazar

Grafik 11: Yerli ve Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası Piyasa Riskine Karşı Duyarlılık

Kaynak: Yazar

Analizde Piyasa Riskine Duyarlılık bileşenine %15 oranında ağırlık verilmiştir. 2002-2010 dönemine ait çalışmada Yabancı Sermayeli Bankaları diğer banka gruplarına göre piyasa riskine karşı daha hassas bulan Kandemir ve Arıcı (2013)'nın aksine 2010-2017 dönemine ait çalışmamızda Yerli Sermayeli Bankaların Yabancı Sermayeli Bankalara göre piyasa riskine daha duyarlı olduğu sonucu çıkmıştır. Buradan çıkan sonuçtan, yabancı sermayeli bankaların faiz-kur volatilitesine karşı duyarsızlığında 2002-2010 döneminden 2010-2017 dönemine doğru bir

düzelme olduğu belirtilebilir. Bu bileşende tüm analiz dönemi için yabancı sermayeli mevduat bankaları pozitif değerler almıştır ve olumlu bir seyir söz konusudur. Yerli sermayeli mevduat bankalarında olumsuz seyir piyasa riskine karşı duyarlılık açısından 2017 yılına doğru artarak devam etmektedir. Bu negatif durumun ortaya çıkmasında faiz gelirlerinin toplam aktiflere oranı etkili olmuştur. Herhangi bir faiz ve kur volatilitesinde Yerli Sermayeli Bankaların Yabancı Sermayeli Bankalara göre daha fazla olumsuz yönde etkilenebileceği belirtilebilir.

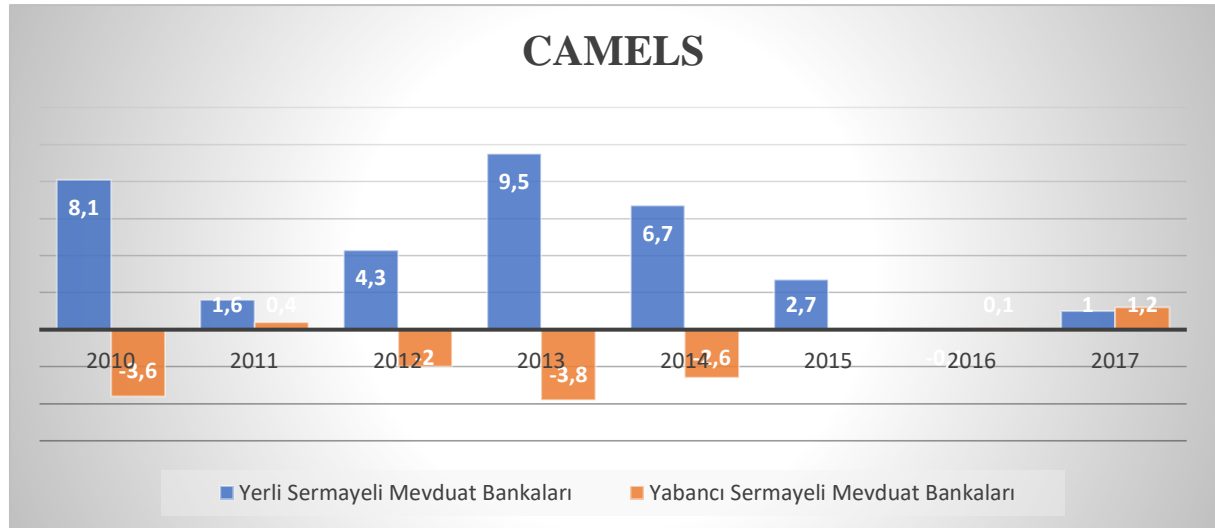
6. YERLİ VE YABANCI SERMAYELİ MEVDUAT BANKALARININ CAMELS ANALİZİ

Tablo 12: Yerli ve Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası CAMELS Analiz

CAMELS	CAMELS Analizi								
	Yıllar	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Yerli Sermayeli Mevduat Bankaları		8,1	1,6	4,3	9,5	6,7	2,7	-0,1	1
Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları		-3,6	0,4	-2	-3,8	-2,6	0	0,1	1,2

Kaynak: Yazar

Grafik 12: Yerli ve Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları 2010-2017 Yılları Arası CAMELS Analiz

Kaynak: Yazar

Yerli Sermayeli Mevduat bankalarının oranlarının yüksek çıkması yukarıda da belirttiğimiz gibi Yönetim yeterliliği oranının çok yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Gümüş ve Nalbantoğlu (2015)'nin, 2002-2013 döneminin geneli için yerli özel bankaların

performansını diğer banka gruplarından (kamu-yabancı sermayeli bankalar, katılım bankaları) daha iyi bulduğu çalışma sonuçlarına paralel olarak çalışmamızda yerli sermayeli mevduat bankalarının analiz notları 2010-2017 yılları için yabancı sermayeli mevduat bankalarına göre daha

iyidir. 2016 - 2017 yıllarında ise her iki banka grubu için oranlar en iyi not olan 1 seviyesindedir. Bu durum her iki banka grubunun da olumlu bir seyir izlediklerini göstermektedir. 2011, 2016 ve 2017 yılları her iki banka grubu için en iyi not olan “Güçlü Performans” notudur. 2015 yılında Yerli Sermayeli Mevduat bankaları için “Bazı kusurları olan performans” iken Yabancı Sermayeli Mevduat bankalarında bu not “0” olarak görülmektedir.

SONUÇ

Yerli sermayeli mevduat bankaları arasında yer alan Ziraat Bankası, Türkiye Ekonomi Bankası, Türkiye İş Bankası, Yapı ve Kredi Bankası, Turkish Bank, Anadolu Bank ve Akbank’ın sergiledikleri iyi performans ile yabancı sermayeli mevduat bankalarına göre daha yüksek ve genelde güçlü performans notları almışlardır. Yabancı Sermayeli Mevduat bankaları arasında yer alan Garanti Bankası, Denizbank, HSBC, Citibank ve Finansbank ise iyi performans sergileyen bankalardır. Yerli sermayeli mevduat bankaları sahip oldukları %65,3 oran ile yabancı sermayeli mevduat bankalarının %34,6 iki katı büyüklüğüne sahip oldukları belirtilebilir. Adet karşılaştırmasında ise 12 yerli sermayeli mevduat bankasında karşılık 21 yabancı sermayeli banka mevcuttur. Bu bilgiden hareketle küçük aktif büyüklüğüne sahip çok sayıda yabancı sermayeli mevduat bankasının almış olduğu kötü CAMELS notlarının diğer yabancı sermayeli mevduat bankalarının notlarını düşürdüğü söylenebilir. Yerli Sermayeli Mevduat bankaları içerisinde özellikle Adabank’ın almış olduğu notlar Yerli Sermayeli Mevduat bankalarının CAMELS notunu olumsuz yönde etkilemiştir.

KAYNAKÇA

- Abdullayev, M. (2013). Türk Bankacılık Sektöründe Dezenflasyon Sürecinde CAMELS Analizi, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 37: 97-112.
- Alemu, M. ve Aweke M. (2017). Financial Performance Analysis Of Private Commercial Banks of Ethiopia: Camel Ratings. *International Journal of Scientific and Research Publications*, 7 (10), October 2017 ISSN 2250-3153

Analizde 6 bileşenin beraber değerlendirildiği durumda 2002-2013 döneminde Gümüş ve Nalbantoğlu (2015)’nin sonuçları ile paralel olarak 2010-2017 döneminde Yerli Sermayeli Mevduat Bankaları, Yabancı Sermayeli Mevduat Bankalarına göre daha iyi bir finansal performans göstermiştir. Sakarya (2010) ‘nın çalışmasıyla da farklılık göstermekte bu çalışmada yabancı sermayeli bankaların performansı yüksek çıkmıştır. Bunun sebebi ise seçilen oranların ve dönemin farklılıklarını farklılık göstermesidir. Özellikle iki banka türü karşılaştırıldığında 2015 yılı sonrasında yerli sermayeli mevduat bankalarının performansında bir düzelme ve iyileşme mevcuttur. Ancak bankaları sermaye yapılarına göre üç gruba ayırdığımızda ve analizi bu gruplara göre yaptığımızda 2012 - 2015 yılları arasında iyi performans sergileyen bankaların 2015 yılından sonra performanslarında düşüş gözlenmiştir. Bankaların üç grupta incelendiği analizde referans değerleri kendi gruplarına göre hazırlanırken yerli ve yabancı sermayeli mevduat bankalarının karşılaştırıldığı son analizde tüm mevduat bankalarının değerleri ile hesaplanan mevduat bankaları referans değeri kullanılmıştır ve farklılığın temel nedeni budur. Bu sebeple tüm bankalar bakılarak yapılan ikinci analizimiz Yerli ve Yabancı Sermayeli Mevduat bankalarının karşılaştırmasında daha doğru sonuçlar verdiği kanaatindeyiz. Bundan sonraki çalışmalarda Yerli ve Yabancı Sermayeli Mevduat bankalarının finansal performansları farklı teknikler kullanılarak analiz edilebilir. Bu sayede iki analiz kıyaslanarak daha gerçekçi sonuçlara ulaşılması mümkün olacaktır.

- Altumur N., Karaca S.S. ve Güvemli B. (2018). Türkiye’deki Yabancı Sermayeli Bankaların CAMELS Analizi İle Performanslarının Ölçülmesi. *Journal of International Management, Educational and Economics Perspectives* 6 (1) (2018) 57–65
- Aytekin S. ve Sakarya Ş. (2013). *BIST’deki Mevduat Bankalarının Finansal Performanslarının 2001 ve 2008 Finansal Krizleri Çerçevesinde CAMELS Derecelendirme Sistemi İle Değerlendirilmesi*. AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Güz 013, 13(2), 25-58.

- Başoğlu U., Ceylan A. ve Parasız İ. (2009). *Finans Teori Kurum Uygulama*. Bursa: Ekin Basın Yayın Dağıtım
- Bayramoğlu, M. F. ve Gürsoy İ. (2017). Türkiye'de Faaliyet Gösteren Mevduat Bankalarının Bireysel ve Sektörel Risk Derecelendirmesi: Bir CAMELS Analizi Uygulaması. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi / Journal of Management and Economics Research*, 15(1) Ocak/January 2017.
- BDDK. Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu, (2018, 06 29). https://www.bddk.org.tr/WebSitesi/turkce/Kurum_Bilgileri/SSS/10482denetim3.pdf adresinden alındı
- Coşkun, S. A., ve Karğın, S. (2016). Sınır Ötesi Birleşme ve Satın Almaların Bankaların Finansal Performansına Etkileri: Üç Banka Üzerinde CAMELS Analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (69): 41-59.
- Çinko, M. ve Avcı, E. (2008). CAMELS Derecelendirme Sistemi ve Türk Ticari Bankacılık Sektöründe başarısızlık Tahmini, *BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar Dergisi*, 2(2): 25-48.
- Dzeawuni, A., ve Tanko, M. (2008, 07 14). *CAMELS and Banks Performance Evaluation: The Way Forward*.
- Ecer F. (2013). Türkiye'deki Özel Bankaların Finansal Performanslarının Karşılaştırılması: 2008-2011 Dönemi. *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Güz 2013, Cilt:13(2), 13:171 – 189.
- Ege, İ., Topaloğlu, E. E., ve Karakozak, Ö. (2015). CAMELS Performans Değerlendirme Modeli: Türkiye'de Mevduat Bankaları Üzerine Ampirik Bir Uygulama. *Niğde Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8 (4)
- Ferrouhi M. (2014). Moroccan Banks Analysis Using CAMEL Model. *International Journal of Economics and Financial*, Vol. 4(3), 622-627 ISSN: 2146-4138
- FDIC. (2018, 06 29). *Federal Deposit Insurance Corporation*. Federal Deposit Insurance Corporation: <https://www.fdic.gov/regulations/safety/manual/section3-1.pdf> adresinden alındı
- Gupta R. (2014). An Analysis of Indian Public Sector Banks Using Camel Approach. *IOSR Journal of Business and Management (IOSR-JBM)*, 16(1), 94-102.
- Gündoğdu, A. (2017). Türkiye'de Mevduat Bankalarının CAMELS Analizi. *Bankacılık ve Finansal Araştırmalar Dergisi (BAFAD)*, 2 (4).
- Gümüş F. ve Nalbantoğlu Ö. (2014). Türk Bankacılık Sektörünün CAMELS Analizi Yöntemiyle 2002- 2013 Yılları Arasında Performans Analiz. *AKÜ İİBF Dergisi*, 17(2), 83 – 106.
- Güney, S. ve Ilgın, K. S. (2015). Finansal Krizlerin Bankaların Performanslarına Etkisi: Türk Mevduat Bankalarında CAMELS Modelinin İncelenmesi ve Örnek Bir Uygulama. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(3), 303-331.
- Hazar A., Babuşçu Ş. ve Tekindal M.A. (2017). Bankacılık Sektöründe Sermaye Yeterliliği Rasyosunu Belirleyen Risklerin Analizi. *International Journal of Economic and Administrative Studies* ÜİİİD-IJEAS, (20):135-150.
- Kandemir T. ve Demirel Arıcı N. (2013). Mevduat Bankalarında CAMELS Performans Değerleme Modeli Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma (2001-2010). *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 18(1),61-87.
- Kaya, Y. T. (2001). Türk Bankacılık Sektöründe

- CAMELS Analizi. BDDK, Mali Sektör Politikaları Dairesi, Çalışma Raporları: 2001/6, Eylül, 2001
- Engineering Science and Research Management.
- Majumder T.H. ve Rahman M.M. (2016). A CAMEL Model Analysis of Selected Banks in Bangladesh. *International Journal of Business and Technopreneurship*, 6(2), 233 – 266.
- Sakarya Ş. (2010). CAMELS Derecelendirme Sistemine Göre İMKB'deki Yerli ve Yabancı Sermayeli Bankaların Karşılaştırmalı Analizi. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi / Journal of Academic Researches and Studies* Prof. Dr. Alaeddin YAVAŞÇA Özel Sayısı- .
- Mohiuddin G. (2014). Use of CAMEL Model: A Study on Financial Performance of Selected Commercial Banks in Bangladesh. *Universal Journal of Accounting and Finance*, 2(5): 151-160
- Şen, A. ve Solak, S. (2011). Ticari Bankacılık Sektörünün CAMELS Analizi: Türkiye Örneği. *Finans Politik ve Ekonomik Yorumlar Dergisi*, 48 (554).
- Öztürk Karaçor, Z., Mangır, F., Kodaz, Ş., ve Kartal, M. (2017). Kamusal ve Özel Sermayeli Bankaların CAMELS Performans Analizi: Türkiye Örneği. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 47-65.
- Şimşek T., Aslan E. ve Şahin A. (2017). Türk Bankacılık Sektörünün 2001-2015 Dönemi İçin CAMELS Yöntemiyle Performans Analizi. *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi / 2017 Cilt: XII Sayı: II*
- Rostami M. (2015). CAMELS Analysis in Banking Industry. *Global Journal of*

EK 1: CAMELS Analizlerinde Sıklıkla Kullanılan Rasyolar

"C" (Capital) Sermaye Yeterliliği	
Sermaye Yeterliliği Rasyosu	(Kararçor vd.2017), (Sakarya, 2010), (Çiriko ve Arco, 2008), (Abuldayev, 2013), (Bayramoğlu ve Gürsoy, 2017), (Kaya, 2001)
Dünya Portföyü/PP Aktifler/PP Pasifler/Özellikler	(Sakarya, 2010), (Çiriko ve Arco, 2008), (Gündoğdu, 2017), (Bayramoğlu ve Gürsoy, 2017), (Kaya, 2001)
Net Özkaynak / Özkaynak Sermaye Aktifleri	(Kararçor vd.2017), (Sakarya, 2010), (Çiriko ve Arco, 2008), (Gündoğdu, 2017), (Kaya, 2001)
Yerli Özkaynak / Toplam Aktifler	(Kararçor vd.2017), (Sakarya, 2010)
Öz Sermaye / Toplam Aktifler	(Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015), (Kararçor vd.2017)(Güney ve İğn, 2015), (Çiriko ve Arco, 2008), (Kandemir ve Arco, 2013), (Gündoğdu, 2017), (Abuldayev, 2013), (Bayramoğlu ve Gürsoy, 2017), (Ege vd, 2015)
Özellikler / Kâr / Toplam Aktif	(Şen ve Solak, 2011), (Kaya, 2001)
Özellikler / Özkaynak Aktifler / Toplam Aktif	(Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015), (Güney ve İğn, 2015), (Kandemir ve Arco, 2013), (Şen ve Solak, 2011), (Abuldayev, 2013), (Ege vd, 2015)
Özellikler / Kâr / Mev - Mev Dışı Kaynaklar	(Gündoğdu, 2017), (Abuldayev, 2013), (Ege vd, 2015)
Özellikler / Kâr / Nijim / (Özellikler / Aktif)	(Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015), (Güney ve İğn, 2015), (Kandemir ve Arco, 2013), (Şen ve Solak, 2011)
"L" (Liquidity) Likidite Durumu	
Toplam Aktifler ve Mevduat / Toplam Aktifler	(Bayramoğlu ve Gürsoy, 2017), (Gündoğdu, 2017), (Kandemir ve Arco, 2013), (Güney ve İğn, 2015), (Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015), (Abuldayev, 2013), (Gündoğdu, 2017)
Finansal Yeterlilik Oranı / Toplam Aktifler	(Gündoğdu, 2017), (Kandemir ve Arco, 2013)
Yükseklik Oranı / Toplam Aktifler ve Mevduat	(Kaya, 2001), (Çiriko ve Arco, 2008)
Aktifler - Pasifler / Depozito - Kâr / Kâr / Toplam Aktifler	(Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015)
Toplam Aktifler / Toplam Aktifler ve Mevduat	(Sakarya, 2010), (Kararçor vd.2017), (Ege vd, 2015), (Şen ve Solak, 2011)
Özellikler / Toplam Aktifler	(Kaya, 2001), (Ege vd, 2015), (Bayramoğlu ve Gürsoy, 2017), (Abuldayev, 2013), (Şen ve Solak, 2011), (Kandemir ve Arco, 2013), (Güney ve İğn, 2015), (Çiriko ve Arco, 2008), (Sakarya, 2010), (Kararçor vd.2017), (Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015)
Toplam Aktifler / Toplam Aktifler	(Kaya, 2001), (Ege vd, 2015), (Bayramoğlu ve Gürsoy, 2017), (Şen ve Solak, 2011), (Sakarya, 2010), (Kararçor vd.2017), (Ege vd, 2015), (Şen ve Solak, 2011)
Toplam Aktifler / Kâr / Toplam Aktifler	(Ege vd, 2015), (Şen ve Solak, 2011)
"P" (Provision) Yeterlilik Durumu	
Yaz Aktifleri / Yaz Aktif Güçleri	(Ege vd, 2015), (Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015)
Toplam Provisyon / Net Aktifler / Toplam Aktifler	(Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015)
Toplam Aktifler / Toplam Aktif Güçleri	(Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015)
Kazımlar / Toplam Aktif Güçleri	(Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015)
Toplam Aktifler / Toplam Aktif Güçleri	(Abuldayev, 2013), (Gündoğdu, 2017)
Provisyon Güçleri / Kâr / Toplam Aktifler	(Gündoğdu, 2017)
Toplam Aktifler / Toplam Aktif Güçleri	(Gündoğdu, 2017)
Toplam Aktifler / Toplam Aktif Güçleri	(Kaya, 2001), (Ege vd, 2015), (Bayramoğlu ve Gürsoy, 2017), (Abuldayev, 2013), (Şen ve Solak, 2011), (Gündoğdu, 2017), (Kandemir ve Arco, 2013), (Güney ve İğn, 2015), (Çiriko ve Arco, 2008), (Sakarya, 2010), (Kararçor vd.2017), (Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015)
Toplam Aktifler / Toplam Aktif Güçleri	(Gündoğdu, 2017), (Kandemir ve Arco, 2013), (Güney ve İğn, 2015)
Toplam Aktifler / Toplam Aktif Güçleri	(Kaya, 2001), (Ege vd, 2015), (Bayramoğlu ve Gürsoy, 2017), (Abuldayev, 2013), (Şen ve Solak, 2011), (Gündoğdu, 2017), (Kandemir ve Arco, 2013), (Güney ve İğn, 2015), (Çiriko ve Arco, 2008), (Sakarya, 2010), (Kararçor vd.2017), (Ege vd, 2015), (Şen ve Solak, 2011)
Faiz Dışı Güçler / Toplam Aktifler	(Şen ve Solak, 2011)
Faiz Dışı Güçler / Toplam Aktifler	(Kaya, 2001), (Ege vd, 2015), (Şen ve Solak, 2011), (Çiriko ve Arco, 2008), (Sakarya, 2010), (Kararçor vd.2017)
"R" (Ratio) Risk Oranları	
Faiz Güçleri / Toplam Aktifler	(Ege vd, 2015)
Yerli Özkaynak / Net Aktifler / Toplam Aktifler	(Kaya, 2001), (Ege vd, 2015), (Bayramoğlu ve Gürsoy, 2017), (Gündoğdu, 2017), (Kandemir ve Arco, 2013), (Güney ve İğn, 2015), (Çiriko ve Arco, 2008), (Sakarya, 2010), (Kararçor vd.2017)
Net Özkaynak / Özkaynak Sermaye	(Kandemir ve Arco, 2013), (Güney ve İğn, 2015), (Çiriko ve Arco, 2008), (Kararçor vd.2017), (Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015)
Net Özkaynak / Özkaynak Sermaye	(Gündoğdu, 2017), (Kandemir ve Arco, 2013), (Güney ve İğn, 2015)
Net Özkaynak / Özkaynak Sermaye	(Kaya, 2001), (Ege vd, 2015), (Bayramoğlu ve Gürsoy, 2017), (Abuldayev, 2013), (Şen ve Solak, 2011), (Gündoğdu, 2017), (Kandemir ve Arco, 2013), (Bayramoğlu ve Gürsoy, 2017), (Güney ve İğn, 2015), (Çiriko ve Arco, 2008), (Sakarya, 2010), (Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015), (Kararçor vd.2017)
Net Özkaynak / Özkaynak Sermaye	(Kaya, 2001), (Ege vd, 2015), (Bayramoğlu ve Gürsoy, 2017), (Abuldayev, 2013), (Şen ve Solak, 2011), (Gündoğdu, 2017), (Sakarya, 2010)
Toplam Faiz Güçleri / Toplam Aktifler	(Şen ve Solak, 2011)
Toplam Güçler / Toplam Aktifler	(Kaya, 2001), (Ege vd, 2015), (Bayramoğlu ve Gürsoy, 2017), (Abuldayev, 2013), (Şen ve Solak, 2011), (Gündoğdu, 2017), (Çiriko ve Arco, 2008), (Sakarya, 2010), (Kararçor vd.2017)
Faiz Dışı Güçler / Faiz Dışı Güçler	(Şen ve Solak, 2011), (Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015)
"S" (Solvency) Solvite Durumu	
İkinci Aktifler / Kâr / İkinci Aktif Güçleri	(Ege vd, 2015), (Bayramoğlu ve Gürsoy, 2017), (Abuldayev, 2013), (Gündoğdu, 2017), (Kandemir ve Arco, 2013), (Güney ve İğn, 2015), (Sakarya, 2010), (Kararçor vd.2017)
İP Likit Aktifler / Toplam Aktifler	(Gündoğdu, 2017), (Sakarya, 2010)
İP Likit Aktifler / PP Pasifler	(Kaya, 2001), (Bayramoğlu ve Gürsoy, 2017), (Gündoğdu, 2017), (Kandemir ve Arco, 2013), (Çiriko ve Arco, 2008), (Sakarya, 2010), (Kararçor vd.2017)
Likidite Yeterlilik Oranı	(Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015)
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	(Kaya, 2001), (Ege vd, 2015), (Bayramoğlu ve Gürsoy, 2017), (Abuldayev, 2013), (Şen ve Solak, 2011), (Gündoğdu, 2017), (Kandemir ve Arco, 2013), (Güney ve İğn, 2015), (Çiriko ve Arco, 2008), (Kararçor vd.2017), (Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015)
Likit Aktifler / Mev - Mev Dışı Kaynaklar	(Ege vd, 2015), (Abuldayev, 2013), (Şen ve Solak, 2011), (Gündoğdu, 2017)
Mevduat / Özkaynaklar	(Ege vd, 2015), (Şen ve Solak, 2011)
Kazımlar / Toplam Aktifler	(Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015), (Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015)
Net Özkaynak Sermaye / Toplam Aktifler	(Kaya, 2001), (Şen ve Solak, 2011), (Çiriko ve Arco, 2008)
"T" (Trend) Trend Durumu	
Faiz Güçleri / Toplam Aktifler	(Abuldayev, 2013), (Gündoğdu, 2017)
Faiz Güçleri / Toplam Aktifler	(Gündoğdu, 2017)
İP Aktifler / PP Pasifler	(Kaya, 2001), (Ege vd, 2015), (Abuldayev, 2013), (Gündoğdu, 2017), (Kandemir ve Arco, 2013), (Güney ve İğn, 2015), (Çiriko ve Arco, 2008), (Sakarya, 2010), (Kararçor vd.2017), (Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015)
İP Aktifler / Toplam Aktifler	(Abuldayev, 2013)
Dünya Portföyü/Özellikler	(Kaya, 2001), (Ege vd, 2015), (Çiriko ve Arco, 2008), (Sakarya, 2010), (Kararçor vd.2017)
Faiz Dışı Güçler / Toplam Aktifler	(Gündoğdu, 2017)
Mevduat / Özkaynak / Toplam Aktifler	(Kaya, 2001), (Bayramoğlu ve Gürsoy, 2017), (Şen ve Solak, 2011), (Çiriko ve Arco, 2008)
Net Özkaynak / Toplam Aktifler	(Kaya, 2001), (Ege vd, 2015), (Şen ve Solak, 2011), (Kandemir ve Arco, 2013), (Çiriko ve Arco, 2008), (Sakarya, 2010), (Kararçor vd.2017), (Gümüşi ve Nalbantoğlu, 2015)
İkinci Aktifler / İkinci Aktif Güçleri	(Kandemir ve Arco, 2013)
Özellikler / İkinci Aktifler	(Güney ve İğn, 2015)
Mevduat / Özkaynak / Toplam Aktifler	(Kaya, 2001), (Şen ve Solak, 2011), (Çiriko ve Arco, 2008)

Kaynak: Yazar